

Aastaaruanne 2017

Raamatukogu nimi: Sõmeru raamatukogu

Harukogude arv:

Elanike arv : 2570

1. Põhilised tegevussuunad

2017. aastal jätkas raamatukogu tegevust Sõmeru valla rahva jaoks olulise ja vajaliku keskusena. Märksõnadeks said - raamatukogu kui kohtumispaik, vaba aja veetmise koht, iga lugeja kui väga oodatud külaline, hea raamatuvalik.

Raamatukogu küllastajatele korraldati 9 kirjandus- ja teemaõhtut: kohtumisõhtu Virve Osilaga „Ma pole luuletaja ametilt, vaid hingelt...“, Urve Tinnuriga „Kaks ööd mahajäetud majas“, Martin Suuroja loodusraamatute õhtu „Loodusmonumendid“, teemaõhtu Alar Peegi reisimuljetest „Paljajalu Hispaania mägedes“.

Alustasime jätkuüritusega „Kaks ühes - käsitöö ja kirjandus“, mille idee sain õppereisilt Soome raamatukogudesse. Koos käisime kolmel korral ja jätkame igakuiselt uuel aastal.

toimus

Märtsikuus toimus laupäevahommikul raamatukogus uudne üritus „Hommikukohv raamatukogus.“ Tervise teemadel arutati üritusel „Hea tervise võti“, mille viis läbi Biore Studio juhataja Mare Laeks.

Raamatukogu oli põnevate näituste eksponeerimise kohaks - kahel korral oli küllastajatele vaatamiseks keraamikaringi tööde näitus, fotonäitus „Minu pilvede värvid“ said küllastajate poolt väga hea vastukaja osalisteks.

Koostöös Sõmeru põhikooli õpetaja Toivo Reinsooga sai alguse õpilaste kunstitööde pidev eksponeerimine raamatukogus.

Viidi läbi 8-tunnine arvuti algõppe kursus eakatele, töö toimus kahes grupis.

Väga huvitavaks projektiks kujunes seitsme kodujänese viibimine suvel raamatukogu sisehoovis, kuu aja jooksul said loomad väga armsaks meile endile ja raamatukogu küllastajatele.

2. Juhtimine

2.1 Raamatukogudevõrgu struktuur ja nõukogud:

2017. aastal jäi Sõmeru valla raamatukogude struktuur samaks – Sõmeru raamatukogu jätkas tööd iseseisva raamatukoguna. Raamatukogu on avatud aastaringselt tööpäevadel kella 10.00-18.00.

Lahtiolekuaeg võimaldab lugejal küllastada raamatukogu ka peale tööpäeva lõppu. Lugejate paremaks teenindamiseks oli raamatukogu avatud kord kvartalis laupäeviti, et anda võimalus neile lugejatele, kel tööpäevadel pole võimalik raamatukogu küllastada.

Iga kuu esimesel esmaspäeval teenindatakse Ubja piirkonna lugejaid Ubja päevakeskuses.

2018. aastal on plaanis läbi viia raamatukoguteenuste kvaliteedihindamise uuring eesmärgiga anda hinnang raamatukogu tegevusele ja pakutavatele teenustele.

2.2 Eelarve

Põhieelarve	Seisuga 31.12.16. €	Seisuga 31.12.17 €	Muutus %
Eelarve kokku	26.921	27.567	+2,3
Personalikulu	12.315	12.179	-1,1
Komplekteerimiskulu	8.873	9493	+6,9
sh KOV-lt	4.311	4742	+9,9
sh riigilt	4.562	4751	+4,1
Infotehnoloogiakulu	249	240	-3,6
Üritusteks, näitusteks	220	196	-10,9
Täiendkoolituseks	110	12	

2.3 Projektid

Toetusprogrammides ja projektides Sõmeru raamatukogu 2017. aastal ei osalenud.

Projektid, toetused (Kellelt saadud?)	Periood	Eraldatud summa	Projekti üldmaksumus

2.4 . Personali koosseis, juhtimine ja areng

Sõmeru raamatukogus töötab üks inimene – täiskohaga raamatukogu direktor.

Puhkuse ja koolituste ajal asendab direktorit valla tegelusjuht.

Raamatukogu on avatud lugejatele tööpäevade 10.00- 18.00. Lugejate paremaks teenindamiseks on raamatukogu kord kvartalis avatud ka laupäeviti.

2.4.1 Ülevaade täienduskoolitusest.

Koolituse teema	Korraldaja	Osalejate arv
Kuidas kasutada ruumi kui ruumi ei ole? Kaie Holm	LVKRRK	1
Põhjamaade kirjandus. Anu Saluäär	LVKRRK	1
Täiskasvanu kui õppija. J.S.Liigand –Juhkami	ETKA Andras	1
Ülevaade uuemast noortekirjandusest. Jaanika Palm	LVKRRK	1
Noored ja raamatukogu. Epp Adler	LVKRRK	1
Raamatukogutöö kvaliteet hindamise mudel. Tiina Kriisa, Kaili Õunapuu-Seidelberg	LVKRRK	1
Pildi sisse minek.Raamatukunsti projekt lastele. Reet Tomband	LVKRRK	1
Infoturbe teadlikkuse koolitus. Aare Reintam	TTÜ	1
Kirjadustuur. /Silvia Urgas, Vahur Afanasjev, Aapo Ilves, Piret Jaaks/	LVKRRK	1

LISA 1

2.4.3 Raamatukogutöötajate avalikud esinemised:

Kahel korral toimusid esinemised erivajadustega inimeste koosviibimistel päevakeskuses. Teemaks oli „Raamatu ajalugu“ ning uudiskirjanduse tutvustamine.

LISA 2

2.4.4 Erialahariduse omandamine

Raamatukogu direktor Ene Tamm omab erialast kõrgharidust.

2.4.5 Töötajate tunnustamine

Aruandeaastal raamatukogu töötajale tunnustust ei omistatud.

2.5 Raamatukogu haldusjuhtimine. Haldustegevuse üldiseloostus. Raamatukogu ruumid ja asukoht.

Sõmeru raamatukogu kuulus 2017.aastal Sõmeru valla haldusalasse. Raamatukogu asub Sõmeru keskusehoones alates 2010.aastast. Ruumid on õdusad, hästi valgustatud ja hea ventilatsiooniga, hoones on kasutusel maaküte. Raamatukogu ruumid vastavad hoiustamistingimustele – perioodika väljapanekuks kasutatakse spetsiaalseid kappe, riiulite kohal on lisavalgustus ning lauaklapid käivad riiulist välja. On eraldi ruum muusika kuulamiseks, mida õpilased kasutavad aktiivselt õppetöö tegemiseks ning omaette olemiseks.

Raamatukogus on AIP kuue kaasaegse arvutiga.

Raamatukogu jääb Sõmeru põhikooli õpilaste koduteele, mis toetab raamatukogu külastatavust. Samas majas asub päevakeskus, klubi, kus tegutsevad isetegevusringid, milles osalejad on aktiivsed raamatukogu külastajad.

Raamatukogul on olemas avar siseõu, mida saab eriotstarbeliselt kasutada.

LISA 3

2.5.1 Juurdepääs liikumispuudega inimesele.

Liikumispuudega lugejatele on tagatud juurdepääs raamatukokku, hoonel puuduvad trepid ja avarates ruumides on võimalik liikuda ratastooliga.

2.6 Raamatukogu arendustegevused infotehnoloogia valdkonnas

Raamatukogu praegune infotehnoloogiline baas vastab nõuetele – lugejate kasutada on 6 arvutit, koos internetiühendusega ning Wifi leviala. Aruandeaastal uut tehnikat ei soetatud ning infotehnoloogia valdkonnas arendustegevusi ei toimunud. Tarkvara uuendamine toimub vastavalt vajadusele.

Raamatukogus on printimis- ja paljundamisvõimalus.

3. Kogud

3.1 komplekteerimise põhimõtted ja uuendused (sh e-teavikud)

2017. aasta lõpuks oli raamatukogu fondi suuruseks 17411 raamatut. Aruandeaastal osteti juurde 570 raamatut, annetustena saadi 44 (7,7 %). Kustutati 306 aegunud ja kulunud raamatut.

Raamatukogu fond asub avariilistel. Fondi korrastades tehti eraldi ruumi tagavarafondile, kus asuvad vanemad ja vähemkasutatavad trükised.

Kogude täiendamisel on prioriteediks eesti kirjanduse paremik, uus laste- ja noortekirjandus, väärtuslikud teatmeteosed, heatasemeline ajaviitekirjandus. Teavikute komplekteerimisel on lähtunud lugejaskonna eelistustest ja vajadustest. Suurem osakaal on kaldunud ilukirjanduse poole, vähem ja valikulisemalt telliti teabekirjandust, arvestades eelkõige õppimisvõimaluste ja lugejate hobidega. Eelistatamad olid tervishoiu ja enesebiraamatud, käsitöö-, ajalooalane kirjandus.

Koostöös Sõmeru põhikooli emakeele õpetajaga uuendasime õpilaste klassivälise kirjanduse nimekirju, vastavalt laste lugemiseelistustele tegime muudatused uue õppeaasta kirjanduse osas.

Lisaks tavapärasele komplekteerimisele hangiti vajaminevaid väljaandeid ka järelkomplekteerimise teel, nii osteti juurde õpilastele vajalikku kirjandust ning suurt nõudlust omanud väljaandeid.

Läbimõeldud valikuid tehes on seni komplekteerimisel piisanud riikliku dotatsiooni ja KOV eelarvelise toetuse summadest, on saadud teha hea teavikute valik kõigile lugejarühmadele.

Kogu raamatukogu laenutuste edetabelis domineerib eesti ilukirjandus (H. Künnapas, E. Tohvri, I. Lember, M. Ernits, A. Sepp, U. Tinnuri). Tõlkekirjandusest loetakse enim armastus- ja kriminaalromaane.

Lastekirjanduse laenutuste edetabelit juhivad I. Tomuski, A. Kivirähu, P. Raua teosed.

Erialakirjandusest on lugejate lemmikuteks elulooraamatud, eneseabi ja tervishoiualane kirjandus, eestluse ja ajalooa seotud teavikud.

Perioidikalaenutustest juhtis aruandeaastal ajakiri „Kroonika“ - 258 laenutust, „Naisteleht“ -213 laenutust.

Hea meel, et laenutuste edetabelis 3. kohal oli ajakiri „Imeline Ajalugu“ - 213 laenutust,

Kodukiri 123

Maakodu 122

Kodutohter 106

Tervis Pluss 99

Eesti Naine 79

Pere ja Kodu 77

Imeline Teadus 67

Ajalehtede laenutustest juhivad Õhtuleht 157

Virumaa Teataja 107

Eesti ekspres 84

Maaleht 62

Arter 47

Kultuuriperioidika laenutus oli küllaltki tagasihoidlik, kõige enam laenutati „Loomingu Raamatukogu“ -23 laenutust.

3.1.1 Raamatu komplekteerimine (trükis- e-raamat)

Komplekteerimine toimub läbi Lääne-Virumaa Keskraamatukogu eelarve alusel. Kahel korral telliti teavikuid otse Apollo Raamatukauplusest. E-teavikuid pole komplekteeritud. Kogu täienes aruandeaastal 570 raamatu võrra, neist kõik eestikeelsed. 44 trükist saadi annetusena.

3.1.2 Perioodika komplekteerimine

Perioodikat telliti raamatukokku aruandeaastal 1877 euro väärtuses. Kõik 2017. aastal tellitud perioodilised väljaanded on ostetud kohaliku omavalitsuse summadest. Raamatukogu tagab juurdepääsu peamiselt üleriigilistele ajalehtedele ja ajakirjadele.

Tellitud väljaanded:

1. Eesti Päevaleht
2. Postimees
3. Õhtuleht
4. Eesti Ekspress
5. Maaleht
6. Õpetajate Leht
7. Virumaa Teataja
8. Eesti Naine
9. Anne Stiil
10. Tervis Pluss
11. Kodutohter
12. Maakodu
13. Kodukiri
14. Elukiri
15. Imeline Ajalugu
16. Imeline Teadus
17. Tehnikamaailm
18. Kroonika
19. Naisteleht
20. Pere ja kodu
21. Nipiraamat
22. Akadeemia
23. National Geographic Eesti

Lugejate soovil laenutame koju nii ajakirju kui ajalehti.

Kultuuriperioodikat telliti summas 117.90 alljärgnevalt:

- Looming
- Loomingu Raamatukogu
- Sirp
- Hea laps

3.1.3 Auviste komplekteerimine

2017. aastal lisandus kogusse 1 auvis, kokku on raamatukogus 101 auvist.

3.2 inventuurid, mahakandmised

Fondi korrastamise eesmärgil kanti 2017. aastal maha 306 aegunud ja lagunenu raamatut. Raamatukogus toimus inventuur 2015. aasta maikuus, uus inventuur on plaanis läbi viia 2018. aastal.

Kogude ringlus ehk raamatukogu laenutuste ja kogude suuruse suhe oli 0,8.

4. Lugejateenindus ja raamatukoguteenused

Jätakuvalt on olulisemaks raamatukoguteenuseks kompetentne, sõbralik lugejateenindus - soov, et iga lugeja tunneks end raamatukogus oodatuna ning tema lugemisvajadused saaksid igati rahuldatud.

Sõmeru raamatukogu pakub kõiki raamatukoguteenuseid: raamatute, perioodika ja filmide kojulaenutust; avaliku internetipunkti (AIP) kasutamist; sobiva teaviku puudumisel RVL teenust; lugeja- ja arvutikoolitust. Lugejatele toimuvad tasuta kirjandusega seotud üritused ja teemaõhtud.

Lisaks tasuta raamatukoguteenustele pakub raamatukogu ka tasulisi teenuseid - koopiategemist ning printimist.

Raamatukogu on avatud kõigil tööpäevadel kella 10.00- 18.00. Raamatukogus kehtib lugejapiletina ID- kaart. Lugejail on võimalus ka läbi lugejate portaali teavikuid pikendada, reserveerida ja järjekorda panna.

4.1 Avaliku teabe kättesaadavaks tegemine. Lugejaarvutite olukord ja kasutamine.

Avaliku teabe kättesaadavus on tagatud raamatukogu lahtioleku aegadel, külastajate kasutada on 6 lauaarvutit. Raamatukogu pakub juurdepääsu avalikele e-teenustele. AIP kasutamine on viimastel aastatel jäänud küllaltki tagasihoidlikuks, peamiselt kasutasid teenust eakamad inimesed ja need, kel kodus arvuti puudub (kasutajaid täiskasvanuid – 162, lapsi – 147).

Kohapeal on võimalik tutvuda paber kandjal vallalehe ja avaliku teabe seadusest tulenevate materjalidega.

Lapsed kasutasid võimalust käia e-koolis ning õppimiseks. Tulles vastu laste soovidele, on reedeti koolilastel võimalus üks tund arvutis mängida.

4.2 Raamatukogu kasutamine ja teenused.

Raamatu- kogu	Lugejad 2016	Lugejad 2017	Muutus (+-)
Raamatukogu	577	525	-52

Raamatu- kogu	Külastused 2016	Külastused 2017	Muutus (+-)	Virtuaal- külast. 2016	Virtuaal- külast. 2017	Muutus (+-)
Raamatukogu	10055	9349	-706	972	600	-372

Raamatu- kogu	Laenut-d 2016	Laenut-d 2017	Muutus (+-)	Päringud* 2016	Päringud* 2017	Muutus (+-)
Raamatukogu	15862	16857	+995	36	62	+26

*Infopäringud.

Infopäringuid registreeritu 62, peamiselt fakti- ja teemapäringud.

4.3 RVL teenindus (sh välja tuua, kuidas on RVL korraldatud)

RVL-teenus toimib kõige paremini oma valla Uhtna raamatukoguga, nii saab lugeja väga kiiresti tellitud kirjanduse kätte (vahendajaks valla kultuurispetsialist). Koostöö toimib ka Rakvere, Vinni ja Väike-Maarja raamatukogudega (Rakverest toon ise nõutavad teavikud raamatukokku).

RVL laenutused sisse - 43

RVL laenutused välja - 39

4.4 Laste- ja noorteteenindus

4.4.1 Laste-ja noortekirjanduse komplekteerimine

Laste- ja noortekirjanduse komplekteerimisel on prioriteediks kindlasti eesti kirjanike teosed. Ka lastekirjanduse laenutuste edetabelit juhivad I. Tomuski, P. Raua, J. Kivirähu raamatud. Uudiskirjanduse tellimisel arvestan kõigi vanuserühmadega, võtan arvesse emakeeleõpetajate soove. Ajakirjadest on lastele tellitud „Hea Laps“ ja „Täheke“.

4.4.2 Laste-ja noorte raamatukogu kasutamine

Rmtk	Lug-d 2016	Lug-d 2017	Muutus (+-)	Külast-d 2016	Külast-d 2017	Muutus (+-)	Laenut 2016	Laenut 2017	Muutus (+/-)
Raamatu kogu	165	163	-2	3798	3246	-552	1857	1755	-102

4.4.3 Laste-ja noorteteenindus s.h lugemisharjumuste kujundamine ja arendamine

Lugejaid lapsi oli aruandeaastal 163 (2016.a. – 165), laste osakaal kogu lugejaskonnast 31%. Kõige usinamad raamatukogu kasutajad on algklasside lapsed, kes koolipäeva lõppedes tulevad raamatukokku aega veetma. Selleks on loodud lastele omaette hubane lastenurk, kuhu ostsime eelmisel aastal juurde kaks kott tooli. Muusikatuba kasutatakse õppimisruumina ja omaette olemiseks. Kui vajatakse abi õppetükkide tegemisel, siis raamatukoguhoidja ikka aitab. Et enamus lapsi kasutab raamatukogu muudel põhjustel kui raamatulaenutamise, on raamatukogude aja märk. Lugemisharjumuste kujundamine saab alguse enne lugemisoskuse omandamist. Pilkupüüdvad häälega värvilised põnniraamatud toovad pisikese lapse raamatumaailma. Iganädalastel muinasjutuhommikutel, 1-3 aastastele kodustele väikelastele, teeme esimest tutvust raamatutega ning anname lapsevanemale lugemissoovitusi. Eelmisel aastal käisime koos 30 korral, laste areng oskuses raamatuid kasutada oli muljetavaldav.

Jätkus hea koostöö kohaliku lasteaiaga, regulaarsed raamatukogutunnid on taganud raamatukogu külastatuse koolieas. Raamatukogutundides osales 85 last, rääkisime erinevatest ametitest, lõunamaaloomadest. Ettlugemispäeval lugesime raamatuid, tähistasime advendiaega ning viisime läbi viktoriine. Nii mõnigi laps leidis peale raamatukogutundi tee koos vanematega raamatukokku. Sõmeru põhikooli astujate oleme koostanud kutsekaardid tulla raamatukoguga tutvuma ja hakata ka lugejaks.

Teismeliste noorte osakaal raamatukogu kasutajana on väiksem, laenutatakse peamiselt kohustuslikku kirjandust ja veedetakse raamatukogus sõpradega aega.

4.4.4 Laste- ja noorteüritused: ülevaade, millised olid põhiteemad ja millised suuremad üritused

LISA 4

4.5 Erivajadustega sihtrühmade teenused

Kahel aastal oleme pakkunud välja valla ajalehes koduteenindust neile, kel endil pole tervislikel põhjustel võimalik raamatukogu kasutada, kuid huvilisi pole olnud.

	Kordade arv	Teenuste arv	Kasutajate arv
Koduteenindus	0	0	0

Teenused teistele asutustele	Ürituste arv	Osavõtjate arv

4.6 Raamatukogu kui kohalikku pärandit jäädvustav, elukestvav õpet toetav ja vabaaja võimalusi pakkuv kultuurikeskkond.

4.6.1 kohalikul

Sõmeru raamatukogu on kogukonnale loonud võimalused osaleda erinevatel üritustel. Korraldati kohtumisõhtuid kirjanikega (U. Tinnuri, V. Osila, M. Suuroja), viidi läbi teemaõhtuid („Hea tervise võti“ Biore Stuudiolt, „Paljajalu Hispaania mägedes“ reisimuljed A. Peegilt). Käsitöö- ja kirjandushuvilised käisid koos jätkuüritusel „Kaks ühes- kirjandus ja käsitöö“.

Kunstihuvilistele oli raamatukogus võimalus nautida erinevaid näitusi (kaks keraamikaringi näitust, Sõmeru põhikooli noorte 3 näitust, fotonäitus).

Harivat eesmärki täitsid väljapandud raamatunäitused:

- Oskar Luts – 130.
- Eestimaa ajaloo talletajad- Mart Laar, Hanno Ojaloo.
- Räägime õiget eest keelt.
- Aed ootab harijat.
- Suvi kutsub rändama.
- Paju õnne, Leelo Tungal!
- Söö end terveks!
- Sõna jõud, mõtte vägi ja raamatuabi (eneseabikirjandus).
- Astrid Lindgren -110.

Kuna raamatukogu asub valla keskusehoones, siis on tagatud hea koostöö haridus-, noorsootöö-, keskkonnaalase ja klubilise töö osas (infovahetus, ühisüritused).

Maaelufestivali eelürituse Jõululaada ajal oli külastajatele avatud ka raamatukogu.

Hea koostöö Sõmeru lasteaiaga.

4.6.2 riiklikul

4.6.3 rahvusvahelisel tasandil.

4.7 Raamatukogu koolituskeskusena kasutajatele

Raamatukogus viidi läbi 8-tunnine arvuti algõppe kursus eakatele, töö toimus kahes grupis, osalejaid oli kokku 8. Individuaalkoolitusi viidi läbi 11 korral, peamiseks teemadeks olid pankade kodulehtede sisenemine, maksete sooritamine, E-Maksuameti koduleht, tuludeklaratsiooni täitmine, Töötukassa kodulehele sisenemine ja info otsimine.

Sõmeru raamatukogu on ühinenud ANDRASE pilootkampaaniaga „Õppimisvõimaluste infootsingu toetamine“, sellega seoses on võimalik külastajatel saada vajalikku infot ja materjale täiskasvanuhariduse kohta.

4.8 Raamatukoguteenuse turundus ja väljaanded

Sõmeru valla raamatukogude kodulehed suleti 2017. aasta sügisel, suhtluseks ja info edastamiseks kasutati Facebooki lehte. Valla kodulehel on andmed raamatukogu kohta, toimuvaid sündmusi ja uudiseid kajastatakse kohalikus valla ajalehes ja raamatukogu infotahvil.

Seoses uue Rakvere valla moodustamisega on mõtte kodulehe loomise kohta olemas, kuid kas kolm valla raamatukogu ühiselt või eraldi, on veel arutelu koht.

4.9 Andmebaasid

Koduloo ja muud endaloodud andmebaasis ja veebipõhised teenused puuduvad.

5. 2018 aasta tegevused

Alates 2018. aastat on uue Rakvere valla haldusalas kolm raamatukogu, kes jätkavad iseseisvate raamatukogudena. Nii mõnedki tööprotsessid vajavad omavahel põhjalikumalt läbiarutamist ja mõtlemist - nt. komplekteerimine, RVL, ürituste läbiviimine.

Sõmeru raamatukogu eesmärk on ka 2018. aastal olla valikuvõimalusi pakkuv kogukonnakeskus, kus läbi tegevuste kujundada inimeste lugemisharjumusi, toetada elukestvat õpet ning tagada ligipääs informatsioonile. Ürituste kaudu kaasata raamatukogu tegevusse erinevaid huvigruppe. Läbi ürituste ja näituste anda oma panus Eesti Vabariik 100 tähistamiseks.

Viia läbi raamatukoguteenuste kvaliteedihindamise uuring eesmärgiga anda hinnang raamatukogu tegevusele ja pakutavatele teenustele. Sellele eelnevalt viia läbi lugejate rahuloluuuring.

2018. aasta plaani kuulub raamatukogus inventuuri läbiviimine.

Koostaja: Ene Tamm

Direktor